POLITIET

ÅPEN

Politidirektoratet

Nasjonal instruks for politiets

kommunikasjon i offentligheten

Dokumenteier:		Versjon:
Kommunikasjonsdirektør Ebeltoft-Skaugrud, Politidirektoratet		1.0
Dokumentforvalter:	**Arkivreferanse:**	**Godkjent dato:**
JSO019, Kommunikasjonsseksjonen, Politidirektoratet	24/216628-1	24.09.2024

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal instruks for kommunikasjon i offentligheten		1.0	Åpen
Dokumenteier	**Dokumentforvalter**	**Godkjent dato**	**Arkivreferanse**
Kommunikasjonsdirektør Hilde Ebeltoft-Skaugrud Politidirektoratet	JSO019, Kommunikasjonsseksjonen, Politidirektoratet	24.09.2024	24/216628-1

Innhold

1. Formål og målgruppe 3
2. Definisjoner 3
3. Roller og ansvar 4
4. Instruksens krav 4
4.1 Ytringsfrihet 5
4.2 Koordinering 5
4.3 Bruk av politiets kanaler 5
4.4 Uniform, fotografering og filming 5
4.5 Likebehandling av medier 6
5. Vær varsom-plakaten 6
6. Medieovervåking 6
7. Dokumentrevisjon 7
Vedlegg 8

Ikrafttredelse

Dokumentet trer i kraft tirsdag 1. oktober 2024 og erstatter Nasjonale retningslinjer for mediehåndtering i politiet.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal instruks for kommunikasjon i offentligheten		1.0	Åpen
Dokumenteier	**Dokumentforvalter**	**Godkjent dato**	**Arkivreferanse**
Kommunikasjonsdirektør Hilde Ebeltoft-Skaugrud Politidirektoratet	JSO019, Kommunikasjonsseksjonen, Politidirektoratet	24.09.2024	24/216628-1

1. Formål og målgruppe

Instruksen skal sikre enklere, likere, mer forutsigbar og helhetlig mediehåndtering i politiet. Den skal underbygge et tilgjengelig politi som viser åpenhet og bygger tillit.

Instruksen gjelder for politiets kommunikasjon i mediene og ulike kanaler og arenaer hvor politiet er til stede.

Instruksen omfatter det som treffer politiets virksomhet.

Kommunikasjon med mediene og samfunnet må skje innenfor de rammene som følger av bestemmelser om politiets taushetsplikt og adgang til utlevering av opplysninger.

God kommunikasjon bidrar til å opprettholde og bygge tillit mellom politiet og samfunnet. Det fører også til økt forståelse og bedre samhandling mellom politiet og innbyggerne, og mellom politiet og media.

For nærmere konkretisering av instrukser som gjelder for den enkelte enhet, særlig med hensyn til talspersoner og rutiner, vises det til lokale instrukser og/eller retningslinjer.

Se også gjeldende medierutiner fra Den høyere påtalemyndighet av 8. mai 2018 (revidert 2023).

2. Definisjoner

I dette dokumentet brukes *enhet* gjennomgående for å beskrive politidistriktene, særorganene, Politidirektoratet, Politiets IT-enhet, Politiets Fellestjenester og Politihøgskolen.

Politisjef brukes om følgende ledere:

- Politidirektøren og assisterende politidirektør
- Politimester, visepolitimester, og annen fast stedfortreder
- Sysselmesteren på Svalbard og assisterende sysselmester
- Sjef og assisterende sjef for særorgan, Politiets IT-enhet og Politiets Fellestjenester
- Rektor og assisterende rektor ved Politihøgskolen

3. Roller og ansvar

Instruksen gjelder alle i politiet som skal uttale seg i offentligheten. De plikter å gjøre seg kjent med gjeldende bestemmelser i lov og forskrift, instrukser, retningslinjer og andre relevante førende dokumenter (se liste nederst).

Talspersoner representerer hele etaten, og skal bygge opp under tilliten politiet skal forbindes med.

- Hver enhet i politiet uttaler seg om temaer som gjelder egne ansvarsområder, drift og styring av egen virksomhet.

- Politidirektoratet uttaler seg i hovedsak om nasjonal utvikling og nasjonale tiltak innenfor politiets ansvarsområde, men nasjonalt kommunikasjonsansvar kan også delegeres til underliggende enheter. Direktoratet uttaler seg på nasjonalt nivå om ressurser, bemanning og økonomi.

- Riksadvokaten besvarer henvendelser som hører inn under deres myndighet som overordnet faglig ansvarlig for straffesaksbehandlingen. I dette ligger påtalefaglige vurderinger, for eksempel vurderinger av kvaliteten i straffesaksbehandlingen.

Kommunikasjonsstabene er rådgivere for enhetenes ledergrupper, og andre ledere og ansatte ved behov, både i pågående og avsluttede saker og hendelser. Stab for kommunikasjon skal gi veiledning og være rådgivere i mediehåndtering, og bistå med praktiske sider knyttet til mediehåndtering og formidling av informasjon.

Se lokale instrukser og/eller retningslinjer, eller ta kontakt med lokal kommunikasjonsstab for mer informasjon om roller og ansvar i den enkelte enhet.

4. Instruksens krav

Instruksen bygger på statens kommunikasjonspolitikk, og understreker at kommunikasjon er et leder- og linjeansvar. Oppgaven kan delegeres og skal da gjennomføres i henhold til denne instruksen. Det overordnede ansvaret forblir hos delegerende leder.

Kommunikasjonen med mediene skal bygge på åpenhet, tilgjengelighet og likebehandling, og holde høy etisk og profesjonell standard.

Politiet skal praktisere meroffentlighet der det er mulig, og søke å tilrettelegge og stille opp for media, så langt hensyn til etterforskningen, operative hensyn, kapasitet, personvern og taushetsplikt ivaretas.

Politiet skal dele kunnskap, samhandle og kommunisere slik at befolkningen og andre samfunnsaktører kan ta gode valg for å redusere risiko, og bidra til å forebygge og bekjempe kriminalitet, redde liv og begrense skade.

Politiet skal ha et aktivt forhold til media, og se muligheten til å involvere pressen som et virkemiddel for å nå politiets mål. Å ha et aktivt forhold til media innebærer også å ta initiativ til å søke omtale av saker som journalister ikke har henvendt seg til oss om.

Språk, kanal og innhold skal være tilpasset målet med kommunikasjonen.

4.1 Ytringsfrihet

Politiet skal være positive til debatt og bidra til åpenhet basert på fakta. Samtidig er det viktig at både ledere og medarbeidere i politiet skiller mellom private ytringer og uttalelser på vegne av politiet.

Som privatperson står man fritt til å ytre seg, men det må alltid tas hensyn til begrensningene i taushetsplikten som ansatt i politiet.

Ansatte i politiet må ha et bevisst forhold til at en uttalelse i det offentlige rom fort kan bli tatt til inntekt for hele organisasjonen. Det skal utvises sunn etisk dømmekraft i møte med media og ved opptreden på andre offentlige arenaer.

Se politiets etiske retningslinjer for mer informasjon, og konferer med nærmeste leder eller lokal stab for kommunikasjon ved tvil.

4.2 Koordinering

I enkelte saker og hendelser hvor flere enheter har myndighet til å uttale seg om samme sak eller tema, skal dette koordineres på tvers av enheter, virksomheter og eventuelle samarbeidsaktører.

Politidirektoratets pressevakt skal varsles av lokal kommunikasjonsstab om saker som kan få nasjonal oppmerksomhet. På samme måte skal POD varsle underliggende enheter når saker er av lokal interesse.

Utenfor arbeidstiden skal varsling skje på telefon.

4.3 Bruk av politiets kanaler

Politiet har egne kommunikasjonskanaler, som for eksempel politiet.no, Politiloggen og ulike nasjonale og lokale kontoer på sosiale medier. Disse kan benyttes til å målrette politiets kommunikasjon til innbyggerne eller pressen. Det skal kun brukes kanaler som er godkjent av politisjef.

4.4 Uniform, fotografering og filming

Polititjenestepersoner skal som hovedregel alltid stille i henhold til uniformsreglementet. For sivilt personell skal antrekket være tilsvarende representativt.

Film, foto og annen aktivitet på politiets områder skal kun skje etter avtale med politisjef eller den han/hun bemyndiger og i samråd med stab for kommunikasjon. En forutsetning for at media gis tilgang til politiets lokaler og ulike soner, er at de er innforstått med de retningslinjer og krav som stilles lokalt.

4.5 Likebehandling av medier

Politiet skal i størst mulig grad behandle alle medier likt, og jobbe for å tilgjengeliggjøre informasjon for samtlige samtidig. Dette kan skje for eksempel gjennom publisering av informasjon på politiet.no, i Politiloggen, eller ved pressekonferanser eller utsendelse av pressemeldinger. Som hovedregel skal alle pressemeldinger publiseres på politiet.no.

Informasjon bør gjøres tilgjengelig for alle medier samtidig. Statlige virksomheter kan henvende seg til bestemte medier først, hvis det gjør at flest mulig i målgruppen får informasjonen

Politiet skal tilstrebe å informere pressen så raskt som mulig i aktuelle saker. Det er avgjørende for god mediehåndtering at politiet evner å respondere raskt på henvendelser fra pressen.

5. Vær varsom-plakaten

Redaktørstyrte medier følger pressens etiske retningslinjer om hva som kan og bør publiseres. Dette reguleres i Vær Varsom-plakaten. Dersom en redaksjon publiserer noe man mener er et brudd på Vær Varsom-plakaten, eller handler på en måte som er brudd på god presseskikk, kan man rette en klage til Pressens Faglige Utvalg.

Ta kontakt med din lokale stab for kommunikasjon dersom du er i en situasjon hvor du ønsker å klage på en sak, og trenger bistand eller mer informasjon.

6. Medieovervåking

Etaten har en medieovervåkingsavtale, og hver enhet er satt opp med egen søkeprofil. Ta kontakt med lokal stab for kommunikasjon for mer informasjon.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal instruks for kommunikasjon i offentligheten		1.0	Åpen
Dokumenteier	**Dokumentforvalter**	**Godkjent dato**	**Arkivreferanse**
Kommunikasjonsdirektør Hilde Ebeltoft-Skaugrud Politidirektoratet	JSO019, Kommunikasjonsseksjonen, Politidirektoratet	24.09.2024	24/216628-1

7. Dokumentrevisjon

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeider	Dokumenteier
1.0	24.09.2024	Nasjonal instruks for politiets kommunikasjon i offentligheten	JSO019	Kommunikasjonsdirektør Hilde Ebeltoft-Skaugrud, Politidirektoratet

Vedlegg

1. Prosjektrapport Politiets retningslinjer for deltakelse i medieproduksjoner
2. Veiledning for medvirkning i "workplace reality"-serier
3. Mal for kontrakt mellom et produksjonsselskap og politiet
4. Prinsippavklaring samarbeid med private aktører om kampanjer
5. Kommunikasjonsansvar i saker som løftes til varslingsombudet
6. Nasjonal retningslinje for publisering på Politiloggen
7. Nasjonale råd om hvordan politiet omtaler om kjønn
8. Politiets etiske retningslinjer
9. Rundskriv og instruks for behandling av innsynskrav og klager på avslag på innsyn i politiet (2011)
10. Uniformsreglementet (tilgjengelig internt)
11. Retningslinjer for kortvarig utleie av uniform og bistand til film- og TV-selskap
12. Om utleie av uniform og søknadsskjema
13. Statens kommunikasjonspolitikk
14. Kommunikasjonspolitikk for politi- og lensmannsetaten
15. Politiregisterloven om taushetsplikt §6
16. Offentleglova
17. Medierutiner fra Den høyere påtalemyndighet (redigert 2023)
18. Riksadvokatens veileder Innsyn i straffesaksdokumenter for andre enn sakens parter
19. Riksadvokatens notat om deltakelse i medieproduksjoner
20. Vær varsom-plakaten